

Finanční arbitr

Legerova 1581/69, 110 00 Praha 1 – Nové Město, Tel. +420 257 042 094,
ID datové schránky: qr9ab9x, e-mail: arbitr@finarbitr.cz, <https://www.finarbitr.cz>

Navrhovatel

Instituce

Česká spořitelna, a.s.
IČO 452 44 782
Olbrachtova 1929/62
140 00 Praha 4

Č. j. FA/SR/PS/1188/2017 - 4

Praha 19. 3. 2018

Nález

Finanční arbitr příslušný k rozhodování sporů podle § 1 odst. 1 zákona č. 229/2002 Sb., o finančním arbitrovi, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o finančním arbitrovi“), rozhodl v řízení zahájeném dne 21. 11. 2017 podle § 8 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi na návrh Navrhovatele proti Instituci, vedeném podle tohoto zákona a zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, o vyplacení vkladu ve výši 197,10 Kč evidovaného na vkladní knížce č. ■ a ve výši 129 Kč evidovaného na vkladní knížce č. ■, takto:

Návrh se podle § 15 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi zamítá.

Odůvodnění:

1 Předmět řízení před finančním arbitrem a zkoumání podmínek řízení

Navrhovatel se po Instituci domáhá vyplacení zůstatků vkladů evidovaných na vkladních knížkách, které Instituci řádně předložil.

Navrhovatel finančnímu arbitrovi předložil strany 1, 2, 7 a 8 vkladní knížky, kterou Česká státní spořitelna jako právní předchůdce Instituce vystavila v roce 1992, číslo ■, název „■“ (dále jen „Vkladní knížka 1“), a stranu 1, 2, 3 a 4 vkladní knížky, kterou Česká státní spořitelna jako právní předchůdce Instituce vystavila v roce 1993, číslo ■, název „■“ (dále jen „Vkladní knížka 2“), (Vkladní knížka 1 a Vkladní knížka 2 společně též jako „Vkladní knížky“).

Vkladní knížky byly ke dni svého vystavení potvrzením Instituce o vkladu na vkladní knížku ve smyslu § 778 až 785 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „občanský zákoník“), resp. ve znění účinném od 1. 1. 1992.

Spor o výplatu vkladu evidovaného na vkladní knížce, je sporem mezi spotřebitelem a poskytovatelem platebních služeb při poskytování platebních služeb, a to v případě, že vkladní knížka, resp. účet vedený k ní, je platebním účtem, anebo sporem mezi spotřebitelem a osobou, která vede jiný než platební účet, při vedení tohoto účtu, a to v případě, že vkladní knížka, resp. účet vedený k ní, je jiným než platebním účtem.

Finanční arbitr považuje Navrhovatele za spotřebitele podle § 1 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi, protože nezjistil, že by Navrhovatel ve smluvním vztahu s Institucí nevystupoval

KΦA000141634

jako fyzická osoba, která nejedná v rámci své obchodní nebo jiné podnikatelské činnosti, jak definují spotřebitele hmotněprávní předpisy.

Finanční arbitr ze seznamů regulovaných a registrovaných subjektů finančního trhu, který vede Česká národní banka, zjistil, že Instituce je bankou, tj. osobou oprávněnou přijímat vklady a poskytovat platební styk ve smyslu § 1 odst. 1 písm. a) a § 1 odst. 3 písm. c) zákona č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o bankách“), tedy osobou oprávněnou mimo jiné poskytovat platební služby, resp. osobou oprávněnou vést jiné než platební účty. Jelikož finanční arbitr při zkoumání podmínek řízení nezjistil žádné skutečnosti, které by zpochybnil, že Instituce v předmětném smluvním vztahu vystupuje v postavení poskytovatele platebních služeb, resp. osoby, která vede jiný než platební účet, považuje finanční arbitr Instituci za instituci ve smyslu § 3 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi.

K rozhodování sporu mezi Navrhovatelem a Institucí je finanční arbitr příslušný, neboť se jedná o spor mezi spotřebitelem a poskytovatelem platebních služeb při poskytování platebních služeb ve smyslu § 1 odst. 1 písm. a) nebo spor mezi spotřebitelem a osobou, která vede jiný než platební účet, při vedení tohoto účtu ve smyslu § 1 odst. 1 písm. i) ve spojení s § 3 odst. 1 a 2 zákona o finančním arbitrovi, když k rozhodování tohoto sporu je podle § 7 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, dána pravomoc českého soudu.

4 Tvrzení Navrhovatele

Navrhovatel tvrdí, že v roce 1992 a 1993 založil u Instituce Vkladní knížku 1 a Vkladní knížku 2, do kterých vložil své úspory.

Navrhovatel tvrdí, že dne 26. 10. 2017 předložil na pobočce Instituce Vkladní knížky a požádal Instituci o vyplacení zůstatků vkladů evidovaných na Vkladních knížkách a že Instituce mu zůstatky vkladů odmítla vyplatit s odůvodněním, že je již vyplatit nelze.

Navrhovatel namítá, že Instituce Vkladní knížky ukončila neoprávněně, a domáhá se po Instituci vyplacení zůstatků vkladů evidovaných na Vkladních knížkách.

6 Tvrzení Instituce

Instituce tvrdí, že Vkladní knížky nedohledala ve svém informačním systému jako vkladní knížky na jméno, protože se jedná o vkladní knížky na doručitele.

Instituce argumentuje, že všechny vkladové vztahy potvrzené vkladními knížkami na doručitele (tedy i Vkladními knížkami) byly ze zákona zrušeny ke dni 31. 12. 2002 a že od 1. 1. 2003 začala běžet desetiletá promlčecí lhůta k vyplacení zůstatků z těchto zrušených vkladních knížek. Instituce namítá, že přestože promlčecí lhůta uplynula v roce 2012, Instituce ještě výplaty z vkladních knížek na doručitele prováděla, a to až do 31. 12. 2016. Od 1. 1. 2017 již Instituce námitku promlčení uplatňuje a vklady potvrzené vkladními knížkami na doručitele nevyplácí.

Instituce namítá promlčení práva Navrhovatele na vyplacení zůstatků vkladů potvrzených Vkladními knížkami, protože se v případě Vkladních knížek jedná o vkladní knížky na doručitele.

7 Jednání o smíru

Finanční arbitr v souladu s § 1 odst. 3 zákona o finančním arbitrovi vyzval účastníky řízení ke smírnému vyřešení sporu. Navrhovatel nepředložil jiný návrh smírného řešení sporu, než že

žádá vyplatit zůstatek vkladů evidovaných na Vkladních knížkách, což Instituce odmítá. Smírného řešení sporu se finančnímu arbitrovi nepodařilo dosáhnout.

8 Právní posouzení

Finanční arbitr podle § 12 odst. 1 a 3 zákona o finančním arbitrovi rozhoduje podle svého nejlepšího vědomí a svědomí, nestranně, spravedlivě a bez průtahů a pouze na základě skutečností zjištěných v souladu se zákonem o finančním arbitrovi a zvláštními právními předpisy. Finanční arbitr při svém rozhodování vychází ze skutkového stavu věci a volně hodnotí shromážděné podklady.

Finanční arbitr rozhoduje podle práva, posuzuje všechny shromážděné podklady samostatně i ve vzájemné souvislosti s přihlédnutím k předmětu projednávaného sporu. Finanční arbitr se tam, kde je to možné, opírá a odvolává na relevantní ustálenou judikaturu obecných soudů nebo Ústavního soudu. Finanční arbitr tak činí proto, aby jeho rozhodnutí bylo věcně a právně správné a přesvědčivé pro obě strany sporu, a zároveň i pro soud, který bude případně na základě žaloby kterékoli strany sporu rozhodnutí finančního arbitra přezkoumávat, rozhodnutí finančního arbitra jako správné potvrdil a žalobu proti němu zamítl.

Předmětem sporu je posouzení, zda je nárok Navrhovatele na výplatu zůstatků vkladů evidovaných na Vkladních knížkách oprávněný a zda je Instituce povinna mu zůstatky vkladů vyplatit.

8.1 *Skutková zjištění*

Finanční arbitr v řízení shromáždil podklady, ze kterých zjistil, že:

- a) Instituce vystavila Vkladní knížku 1 v roce 1992;
- b) Instituce vystavila Vkladní knížku 2 v roce 1993;
- c) Vkladní knížka 1 obsahuje označení „VKLADNÍ KNÍŽKA“, číslo [REDAKCE] a název „[REDAKCE]“;
- d) Vkladní knížka 2 obsahuje označení „VKLADNÍ KNÍŽKA“, číslo [REDAKCE], název „[REDAKCE]“;
- e) posledním záznamem evidovaným na Vkladní knížce 1 je evidence zůstatku ve výši 197,10 Kč ke dni 14. 2. 1994;
- f) posledním záznamem evidovaným na Vkladní knížce 2 je evidence zůstatku ve výši 129,00 Kč ke dni 18. 2. 1994;
- g) Navrhovatel předložil dne 26. 10. 2017 na pobočce Instituce Vkladní knížky a požádal Instituci o vyplacení zůstatků vkladů potvrzených Vkladními knížkami; to vyplývá ze Záznamu o reklamaci;
- h) Instituce odmítla Navrhovateli vklady potvrzené Vkladními knížkami vyplatit; to vyplývá z Vyjádření k reklamaci.

8.2 *Rozhodná právní úprava*

Podle § 778 občanského zákoníku platí, že „[s]mlouva o vkladu vzniká mezi fyzickou nebo právnickou osobou (dále jen "vkladatel") a peněžním ústavem složením vkladu u peněžního ústavu a jeho přijetím peněžním ústavem“. Podle § 781 odst. 1 potom platí, že „[p]řijetí vkladu potvrdí peněžní ústav vkladní knížkou upravenou tak, aby z ní byla zřejmá výše vkladu, jeho změny a konečný stav.“ Podle § 782 odst. 1 občanského zákoníku „[v]kladní knížka může být vystavena na doručitele nebo na jméno“. Podle § 783 odst. 2 téhož zákona platí, že „[s] vkladem na vkladní knížce na doručitele je oprávněn nakládat každý, kdo ji předloží.“, a podle § 783 odst. 3 téhož zákona platí, že „[s] vkladem na vkladní knížce na jméno je oprávněn nakládat ten, na jehož jméno, příjmení, adresu a datum narození nebo identifikační znak právnické osoby je vkladní knížka vystavena.“

Vkladní knížka 1 i Vkladní knížka 2 jsou tedy vkladními knížkami na doručitele, když finanční arbitr ze shromážděných podkladů nezjistil, že by Vkladní knížky splňovaly náležitosti podle § 783 odst. 3 občanského zákoníku, tj. na Vkladní knížky nejsou označeny současně jménem, příjmením, adresou a datem narození vkladatele.

Právní úprava vkladních knížek na doručitele byla dotčena zákonem č. 126/2002 Sb., kterým se mění zákon č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 126/2002 Sb.“). Podle čl. III „*Vklady evidované na vkladních knížkách na doručitele*“ tohoto zákona platí, že „*[s]ystém pojištění pohledávek z vkladů se nevztahuje na vklady evidované ve vkladních knížkách na doručitele. Veškeré vkladové vztahy potvrzené vkladními knížkami na doručitele se ruší ke dni 31. prosince 2002. Právo vkladatele na výplatu zůstatku zrušeného vkladu se promlčí uplynutím 10 let ode dne 31. prosince 2002.*“

8.3 Promlčení práva vkladatele na výplatu vkladu potvrzeného vkladní knížkou na doručitele

Pro vkladní knížky na doručitele, a tedy i pro Vkladní knížky, podle čl. III zákona č. 126/2002 Sb. platí, že „*[v]eškeré vkladové vztahy potvrzené vkladními knížkami na doručitele se ruší ke dni 31. prosince 2002. Právo vkladatele na výplatu zůstatku zrušeného vkladu se promlčí uplynutím 10 let ode dne 31. prosince 2002.*“

Zrušení anonymních vkladů bylo jednou z podmínek pro vstup České republiky do Evropské unie. Současně zrušení provázela masivní informační kampaň, a to po celou dobu legislativního procesu i po celou dobu běhu promlčecí doby, resp. i po jejím uplynutí.

Právní vztah z vkladů potvrzených Vkladními knížkami tedy k datu 31. 12. 2002 zanikl s tím, že právo na výplatu zůstatků vkladů potvrzených Vkladními knížkami se promlčelo dne 31. 12. 2012, protože finanční arbitr nezjistil, že by Navrhovatel přede dnem 31. 12. 2012 právo na výplatu zůstatků vkladů potvrzených Vkladními knížkami u Instituce uplatnil.

Podle § 100 odst. 1 občanského zákoníku platí, že „*[...] K promlčení soud přihlédne jen k námitce dlužníka. Dovolá-li se dlužník promlčení, nelze promlčené právo věřiteli přiznat.*“

Uplynutím promlčecí doby se tedy právo stává podmíněným, tj. závislým na tom, zda se dlužník promlčení dovolá, nebo nikoliv. Dlužníkovi vzniká uplynutím promlčecí doby právo uplatnit námitku promlčení. Pokud dlužník nevznese námitku promlčení, k promlčení se nepřihlíží a soud (resp. finanční arbitr) právo může přiznat. Uplatnění námítky promlčení způsobuje, že právo se stává nevynutitelným a soud (resp. finanční arbitr) je nemůže přiznat.

Instituce v řízení před finančním arbitrem promlčení práva Navrhovatele na vyplacení zůstatků vkladů potvrzených Vkladními knížkami namítla, a proto se právo Navrhovatele na výplatu zůstatků vkladů potvrzených Vkladními knížkami promlčelo k datu 31. 12. 2012 a finanční arbitr jej nemůže Navrhovateli přiznat.

9 K výroku nálezu

Finanční arbitr ze shromážděných podkladů a po jejich pečlivém právním posouzení nezjistil, že by Navrhovateli svvědčil nárok na výplatu zůstatků vkladů evidovaných na Vkladních knížkách, protože právní vztah z Vkladních knížek zanikl ke dni 31. 12. 2002, právo na výplatu zůstatků vkladů potvrzených Vkladními knížkami se promlčelo k datu 31. 12. 2012 a nelze ho přiznat, protože Instituce námitku promlčení vznesla.

Na základě všech výše uvedených skutečností rozhodl finanční arbitr tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto nálezu.

Poučení:

Proti tomuto nálezu lze podle § 16 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi do 15 dnů od jeho doručení podat písemně odůvodněné námitky k finančnímu arbitrovi. Práva podat námitky se lze vzdát. Včas podané námitky mají odkladný účinek.

Podle § 17 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi, nález, který již nelze napadnout námitkami, je v právní moci.

Mgr. Monika Nedelková
finanční arbitr

Doručuje se
Navrhovatel – datová schránka ■
Instituce – datová schránka wx6dkif